

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 85 0 Rs 072299 19 Rev
Banjaluka, 29.5.2020. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci u vijeću sastavljenom od sudija: Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Senada Tice, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja S. Đ., sin R., iz S., koga zastupa punomoćnik F. M., advokat iz Ž., protiv tužene Opštine S., koju zastupa punomoćnik M. N., advokat iz D., radi utvrđenja i isplate naknada iz radnog odnosa, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Doboju broj: 85 0 Rs 072299 19 Rsž od 30.7.2019. godine, na sjednici održanoj dana 29.5.2020. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Doboju broj: 85 0 Rs 072299 18 Rs od 30.4.2019. godine odbačena je kao neblagovremena tužba u dijelu kojim je traženo da se: utvrdi da je tužitelj zasnovao radni odnos kod tužene u periodu od 25.5.2017. do 23.11.2017. godine; da se obaveže tužena da mu na ime razlike neisplaćenih plata, za period od 25.5.2017. do 23.11.2017. godine isplati iznos od 8.432,20 KM, sa zakonskom zateznom kamatom bliže određenom za svaki pojedinačni mjesečni iznos; da mu na ime naknade za ishranu za isti period isplati iznos od 787,55 KM, sa zakonskom zateznom kamatom bliže određenom za svaki pojedinačni mjesečni iznos; da mu za isti period uplati doprinos za PIO na račun Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje; da mu na ime naknade troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka s posla, za period od 01.6.2017. do 23.11.2017. godine, isplati iznose od po 88,00 KM mjesečno, sa zakonskom zateznom kamatom bliže određenom za svaki pojedinačni mjesečni iznos. Stavom drugim iste presude odbačena je kao neblagovremena tužba i u dijelu potraživanja po eventualno postavljenom tužbenom zahtjevu, da se utvrdi da je tužitelj zasnovao radni odnos kod tužene u periodu od 25.5.2017. do 23.11.2017. godine, i da se obaveže tužena da mu, na ime naknade štete zbog gubitka zarade za isti period isplati iznos od 13.693,44 KM, sa zakonskom zateznom kamatom bliže određenom za svaki pojedinačni mjesečni iznos. Odbijen je zahtjev tužitelja da se utvrdi da je zasnovao radni odnos kod tužene u periodu od 24.11.2017. do 03.12.2018. godine; da se obaveže tužena da mu na ime razlike neisplaćenih plata za period od 24.11.2017. do 24.5.2018. godine, isplati iznos od 7.750,13 KM, sa zakonskom zateznom kamatom bliže određenom za svaki pojedinačni mjesečni iznos; da mu na ime razlike neisplaćenih plata za period od 25.5.2018. do 02.6.2018. godine isplati iznos od 320,73 KM, sa zakonskom zateznom kamatom bliže određenom za svaki pojedinačni mjesečni iznos; da mu na ime razlike neisplaćenih plata, za period od 03.6.2018. do 03.12.2018. godine, isplati iznos od 7.695,03 KM, sa zakonskom zateznom kamatom bliže određenom za svaki pojedinačni mjesečni iznos; da mu na ime naknade za ishranu, za period od 24.11.2017. do 24.5.2018. godine isplati iznos od 786,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom bliže određenom za svaki pojedinačni mjesečni iznos; da mu na ime naknade za ishranu za period od 25.5.2018. do 02.6.2018. godine isplati iznos od 37,50 KM, sa zakonskom zateznom kamatom i to na iznos od 31,20 KM od 01.6.2018. godine pa do isplate, a na iznos od 6,30 KM od

01.7.2018. godine pa do isplate; da mu na ime naknade za ishranu za period od 03.6.2018. do 03.12.2018. godine isplati iznos od 786,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom bliže određenom za svaki pojedinačni mjesečni iznos; da uplati za tužitelja doprinose za PIO, za period od 24.11.2017. godine do 03.12.2018. godine, na račun Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje i za period od 04.12.2018. do 04.6.2019. godine u iznosu od 3.871,08 KM; da mu na ime regresa za 2017. i 2018. godinu isplati ukupan iznos od 1.400,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom i to na iznos od 900,00 KM od 01.01.2018. godine pa do isplate, a na iznos od 500,00 KM od 01.01.2019. godine pa do isplate; da mu na ime prava na naknadu plate u trajanju od šest mjeseci u visini plate koju je imao u vrijeme prestanka funkcije u periodu od 04.12.2018. do 04.6.2019. godine isplati iznos od 12.726,25 KM, sa zakonskom zateznom kamatom bliže određenom za svaki pojedinačni mjesečni iznos; da mu na ime naknade troškova prevoza kod dolaska na posao i povratka s posla za period od 24.11.2017. do 31.11.2018. godine isplati mjesečno iznose od po 88,00, sa zakonskom zateznom kamatom bliže određenom za svaki pojedinačni mjesečni iznos.

Stavom četvrtim iste presude odbijen je i eventualno postavljeni tužbeni zahtjev da se utvrdi da je tužitelj zasnovao radni odnos kod tužene u periodu od 24.11.2017. do 03.12.2018. godine; da se obaveže tužena da mu, na ime naknade štete zbog gubitka zarade, u periodu od 24.11.2017. do 24.5.2018. godine isplati iznos od 13.808,83 KM, sa zakonskom zateznom kamatom bliže određenom za svaki pojedinačni mjesečni iznos; da mu na ime naknade štete zbog gubitka zarade u periodu od 25.5.2018. do 02.6.2018. godine isplati iznos od 611,41 KM, sa zakonskom zateznom kamatom, na iznos od 514,67 KM od 01.6.2018. godine do isplate, a na iznos od 96,74 KM od 01.7.2018. godine do isplate; da mu po istom osnovu za period od 03.6.2018. do 03.12.2018. godine, isplati iznos od 12.788,93 KM, sa zakonskom zateznom kamatom bliže određenom za svaki pojedinačni mjesečni iznos i za period od 04.12.2018. do 04.6.2019. godine iznos od 16.597,82 KM, sa zakonskom zateznom kamatom bliže određenom za svaki pojedinačni mjesečni iznos.

Obavezan je tužitelj da tuženoj, na ime troškova postupka isplati iznos od 3.052,50 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od isteka roka za uplatu, pa do konačne uplate.

Presudom Okružnog suda u Doboju broj: 85 0 Rs 072299 19 Rsž od 30.7.2019. godine, žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena u odbijajućem dijelu (treći i četvrti stav njene izreke), kao i u odluci o troškovima postupka (peti stav njene izreke), odbijen zahtjev tužitelja da mu tužena plati iznos od 1.125,00 KM na ime troškova sastava žalbe, te je konstatovano da prvostepena presuda u preostalom dijelu, koji nije osporavan žalbom, u dijelu kojim je tužba odbačena (prvi i drugi stav prvostepene presude) ostaje nepromijenjena.

Blagovremenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se osporena presuda preinači tako da se udovolji tužbenom zahtjevu, ili da se ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju, tužena predlaže da se ista odbije kao neosnovana.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je konačno postavljeni zahtjev tužitelja i to samo u dijelu u kojem nije odbačena tužba, da se utvrdi da je kod tužene zasnovao radni odnos u označenom periodu, te da se obaveže tužena da mu za taj period isplati naknade plate, odnosno razliku plate i ostala primanja po osnovu radnog odnosa, i prizna mu i sva druga prava koja iz takvog odnosa

proizlaze, te mu isplati naknadu za 6 mjeseci po prestanku funkcije, sve u iznosima i za periode bliže navedene u izreci prvostepene presude. Stavio je i eventualni zahtjev koji je u jednom dijelu isti kao i primarni tražeći, kao naknadu štete, određene novčane iznose za određene periode, sve bliže određeno u izreci prvostepene presude.

Tokom postupka nije bilo sporno da je tužitelj, rješenjem tužene broj: ... od 18.11.2016. godine izabran za potpredsjednika Skupštine opštine S., za vrijeme od četiri godine, kada je na snazi bio Statut opštine S. iz 2015. godine, prema čijoj odredbi člana 46. stav 3. potpredsjednik Skupštine svoju funkciju obavlja volonterski; da se tužitelj u tom statusu (statusu volontera) i kandidovao na funkciju potpredsjednika Skupštine; da je po osnovu rješenja broj: ... od 29.11.2016. godine tužitelju isplaćivana naknada plate u trajanju od 6 mjeseci u visini plate koju je ostvarivao u vrijeme obavljanja funkcije zamjenika načelnika opštine, u iznosu od 1.869,00 KM, i to od 18.11.2016. godine (od prvog dana izbora za potpredsjednika Skupštine) zaključno sa 18.05.2017. godine, od kada je nastavio primati naknadu za obavljanje dužnosti potpredsjednika Skupštine u svojstvu volontera, u iznosu od 940,00 KM mjesečno; da je rješenjem tužene broj: ... od 20.11.2018. godine opozvan sa te funkcije; da je u maju 2017. godine donesen novi Statut opštine S., koji je stupio na snagu 25.5.2017. godine i da je odredbom člana 36. stav 1. novog Statuta propisano da su funkcioneri opštine: načelnik opštine, zamjenik načelnika opštine, predsjednik Skupštine opštine i potpredsjednik Skupštine opštine, a da prema stavu 2. istog člana funkcioneri, u pravilu, svoju dužnost obavljaju u statusu zaposlenih lica, na osnovu rješenja o radu na mandatni period, utvrđen izbornim propisima, a stavom 3. istog člana da odluku o izuzecima donosi Skupština opštine.

Budući da je došlo do izmjene Statuta tužene prema kojem, između ostalih, potpredsjednik Skupštine svoju dužnost, u pravilu, obavlja u statusu zaposlenog lica, tužitelj smatra da ima pravo na utvrđenje da od dana stupanja na snagu tog Statuta (25.5.2017. godine) ima status zaposlenog lica, a onda i sva druga prava koja iz takvog statusa proizlaze, čije ostvarenje traži u ovom postupku.

Nižestepeni sudovi nisu udovoljili takvom zahtjevu tužitelja, nalazeći da je njegov radnopravni status regulisan rješenjem od 18.11.2016. godine kada je izabran za potpredsjednika Skupštine u svojstvu volontera, da donošenje novog Statuta opštine S. u maju 2017. godine, samo po sebi, nije uzrokovalo promjenu statusa tužitelja, kao ranije izabranog potpredsjednika Skupštine, iz volonterskog statusa u status zaposlenog lica, da je za takvu promjenu bilo nužno da odluku donese Skupština opštine, zavisno od potreba opštine Stanari imajući u vidu broj stanovnika, broj odbornika u Skupštini, te budžet opštine, da takva promjena nije bila moguća ni s obzirom na sadržaj odredbe člana 33. Poslovnika o radu Skupštine opštine S. (objavljen u Službenom glasniku opštine S. broj: 6, dana 08.6.2017. godine), pa da mu slijedom toga ne pripadaju ni ostala prava čije ostvarenje traži u ovom postupku.

Nižestepene odluke su pravilne i zakonite. Obrazložene su jasnim i logičnim razlozima koje u svemu prihvata i ovaj sud. Revident nije argumentovano doveo u pitanje činjenična utvrđenja i pravne zaključke nižestepениh sudova.

Tužitelj je za potpredsjednika Skupštine izabran naprijed navedenim rješenjem Skupštine opštine S. od 18.11.2016. godine. Izabran je u statusu volontera. Nije sporno da su, raniji vršilac ove dužnosti, kao i kasniji (koji je izabran nakon opozivanja tužitelja sa te dužnosti, 20.11.2018. godine) tu dužnost takođe obavljali, a i sada obavljaju, u statusu volontera. Tužitelj i nije mogao biti izabran u drugačijem radnopravnom statusu s obzirom na sadržaj naprijed citirane odredbe člana 46. stav 3. Statuta tužene, koji je u vrijeme njegovog

izbora bio na snazi. Da je tužitelj izabran u statusu volontera, svjedoči i činjenica da mu je isplaćivana naknada plate u trajanju od 6 mjeseci u visini plate koju je ostvarivao prije ovog izbora, za vrijeme obavljanja funkcije zamjenika načelnika opštine, u iznosu od 1.869,00 KM. To se ne bi moglo desiti da je izabran u statusu zaposlenog lica, jer je odredbom člana 28. stav 1. Zakona o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 96/05 i 98/13) propisano da funkcioner, po prestanku funkcije, ima pravo na platu u trajanju od šest mjeseci, u visini koju je imao u vrijeme prestanka funkcije, ali da to pravo prestaje zasnivanjem radnog odnosa ili sticanjem prava na penziju (stav 3. iste zakonske odredbe).

Naprijed navedeni razlozi čine neosnovanom tvrdnju revidenta da on i nije izabran za potpredsjednika Skupštine u statusu volontera, jer da to nije izričito navedeno u rješenju o izboru. Uostalom, u rješenju nije izričito navedeno ni da se bira u statusu zaposlenog lica, a nema nikakvog razloga da se tako nešto pretpostavi, kako bi to htio tužitelj, naročito imajući u vidu normativna akta kojima je bio regulisan izbor na ovu dužnost, kao i ostale, naprijed navedene, okolnosti izbora tužitelja na ovu dužnost.

Volonterski status tužitelja je određen izborom od 18.11.2016. godine, na način, po proceduri i prema okolnostima koje su tada postojale. Zato su u pravu nižestepeni sudovi kada su zaključili da se on nije mogao mijenjati samo na osnovu činjenice da je kasnije (Statutom tužene iz 2017. godine) predviđeno da i potpredsjednik Skupštine, u pravilu, ovu dužnost obavlja u statusu zaposlenog lica. Pri izboru potpredsjednika Skupštine, po prirodi stvari, moraju se uzeti u obzir razne okolnosti (veličina opštine, broj stanovnika, broj odbornika, budžet opštine i slično). Zato je odredbom člana 33. stav 2. Poslovnika o radu Skupštine opštine S. (kojim je razrađena i konkretizovana odredba člana 36. stav 2. Statuta iz 2017. godine, kojom je regulisano da se dužnost potpredsjednika Skupštine, u pravilu, obavlja u statusu zaposlenog lica) propisano da se radnopravni status potpredsjednika Skupštine reguliše posebnom odlukom.

Dakle, bez te posebne odluke, nije se mogao promjeniti status tužitelja, čak i pod uslovom da je (a nije, zbog čega je tužba u jednom dijelu odbačena i taj dio nije pobijan žalbom) tužitelj pravovremeno tražio promjenu svog radnopravnog statusa. Osim toga, opisana izmjena Statuta na koju se poziva tužitelj, vrijedi za buduće izbore potpredsjednika Skupštine i ne može se retroaktivno primjeniti. Drugačije rečeno, na temelju te izmjene se ne može regulisati radnopravni status lica koje je ranije izabrano na tu dužnost, na čemu insistira tužitelj.

Kako iz svega izloženog slijedi da je neosnovan zahtjev tužitelja da se utvrdi da je kod tužene zasnovao radni odnos, a na takvom utvrđenju se temelje i svi ostali zahtjevi (uključujući i eventualni zahtjev) o kojima je raspravljano u ovom sporu, nisu pogriješili nižestepeni sudovi kada su i te zahtjeve odbili. Ovo tim prije kada se ima u vidu da tužitelj dužnost potpredsjednika Skupštine nije obavljao kao zaposleno lice. On nije svakodnevno dolazio na posao, niti je bio zadužen konkretnim svakodnevnim aktivnostima i poslovima. Nije imao ni kancelariju u kojoj bi obavljao neki posao. Dolazio je jednom ili dva puta mjesečno, radi prisustva sjednicama kolegijuma i sjednicama Skupštine opštine, o čemu su se izjasnili i saslušani svjedoci, a tužitelj ih nije demantovao.

Kod naprijed iznesenih razloga, pozivanje revidenta na odredbe člana 5. stav 2, član 9. stav 1. i član 17. stav 1. Zakona o statusu funkcionera jedinica lokalne samouprave, koje se bave statusom potpredsjednika skupštine opštine, nije moglo ishoditi drugačiju odluku. Pogotovo je neosnovano pozivanje revidenta na odredbe člana 30. stav 1, člana 38, 39, 82, 87. i 88. Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni glasnik Republike Srpske broj: 97/16 i 36/19), koje regulišu poslove lokalne samouprave, organe jedinice lokalne samouprave, njihove

nadležnosti, prava i dužnosti, akte organa jedinice lokalne samouprave i javnost rada organa jedinice lokalne samouprave i odnose sa javnošću, koje ni na koji način ne regulišu konkretnu spornu situaciju između parničnih stranaka.

Suprotno tvrdnji revidenta, nižestepeni sudovi su pravilno primjenili odredbe materijalnog prava kada su odbili tužbeni zahtjev i nisu povrijedili odredbe parničnog postupka pri donošenju svojih odluka, slijedom čega je odlučeno kao u izreci, na osnovu odredbe člana 248. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 58/03, 85/03, 63/07, 49/09 i 61/13).

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić